

Dretg matrimonial e dretg d'ierta

In manual per spus e consorts

■ La broschura «Dretg matrimonial e dretg d'ierta» dal Departament federal da giustia e polizia infurmescha davart la lètg, ils drets e duairs dals consorts, il drets dals bains matrimonials, il dretg d'ierta ed il divorzi. Ella respond a moda concisa a dumondas sco las suandantas: Tgeninas èn las premissas per maridar? Tge num portan consorts e lur uffants? Tge dretg da burgais han ils consorts e lur uffants? Pertge vegn duvrà in contract matrimonial? Tge po vegnir fixà cun in testament u in contract d'ierta? La broschura accessibla sur chattà.ch è vegnida edida l'onn 2000 – il text che suonda è actualisà e corresponda a la versiun 2010.

Sch'in pèr decida da maridar, sto'l sa drizzar a l'uffizi da stadi civil al lieu da domicil da la spusa u dal spus. Per ch'is

spus possian maridar, ston els tenor lescha esser maioren, quai vul dir avair almain 18 onns. La

spusa ed il spus na dastgan betg esser parents en lingia directa. Uschia è per exemplu exclusa la lètg tranter fragliuns e fragliuns d'ina vart.

Per la celebraziun da la maridaglia duain ils spus inoltrar ina dumonda a l'uffizi da stadi civil al lieu da domicil da la spusa u dal spus ensem cun in attest da domicil (emess da la controlla d'abitants resp. da l'uffizi d'annunziar personas) ed in attest da stadi civil (emess da l'uffizi da stadi civil dal lieu da burgais). Personas estras ston per regla agiuntar anc ils documents davart naschientscha, schlattaina, num, ap-

Nadia Braun e Christian Tanner vulan maridar e giavischian uffants. Per il num ston els sa decider tranter las quatter sequentas variantas:

1) Nadja Tanner	Christian Tanner	Uffants: Tanner
2) Nadja Braun Tanner	Christian Tanner	Uffants: Tanner
3) Nadja Braun	Christian Braun	Uffants: Braun
4) Nadja Braun	Christian Tanner Braun	Uffants: Braun

Sche Nadja e Christian tschernen il num da famiglia Tanner, alur dastgan els duvrar en il mintgadi er il num d'allianza Tanner-Braun (cun strig d'unio). Sch'il num da famiglia sa cloma Braun, alur pon els sa numerar Braun-Tanner.

Tge num portan consorts e lur uffants? (model).

partegnientcha ad ina famiglia, stadi civil e naziunalidad. Suenter ston ils spus explitgar personalmain a l'uffiziala da stadi civil ch'is adempleschan tut las premissas per maridar e ch'i na dat nagins impediments

Cuverta da la broschura «Dretg matrimonial e dretg d'ierta» (2000).

da maridaglia. L'uffizi da stadi civil examinescha lura la dumonda ed als communitescha en scrit, sche la maridaglia possia avoir lieu.

La celebraziun da la maridaglia civila è publica ed ha lieu en preschientscha da duas perditgas maiorenas determinadas dals spus. En la localitat da la maridaglia dumonda l'uffiziala resp. l'uffiziala da sta-

Sco pèr maridà han ils consorts novs drets ma er novs duairs. Ina da las emprimas acziuns ch'els duain far è decider per in num da famiglia. Tenor il dretg matrimonial han els differentas opzioni: els portan tuts dus il num da l'um sco num da famiglia, els pon dentant er sa decider per il num da la dunna. Sche la consorta u il consort na vul betg desister da ses num d'avant la maridaglia, alura po ella/el metter quel num ordavant al num da famiglia. Sper il num da famiglia pon ils consorts utilisar en il mintgadi er l'uschenumnà num d'allianza. El sa cumpona dal num da famiglia e dal num da famiglia d'avant la maridaglia da la dunna u da l'um. En emprima piazza stat adina il num da famiglia; il num da famiglia d'avant la maridaglia vegn agiuntà cun in strig d'unio. Il num d'allianza n'è betg in num uffizial e na vegn perquai betg nudà en il register da stadi civil. Sin giavisch po el dentant vegnir menziunà en il passaport. Ils uffants communabels portan il num da famiglia dals geniturs.

Cun maridar midan ils drets da burgais da la dunna. Ella survegn il dretg da burgais chantunal e communal da ses consorts, senza però perder ses drets da burgais da fin uss. Ils uffants communabels obtengnan exclusivamain il dretg da burgais dal bab.

Dunna ed um procuran comunablamain per il mantegniment da la famiglia. Els decidin ensem cun ch'els reparten las incumbens, spezialmain las activitads da gudogn, da tegnairchasa e d'educaziun, e quai correspondenta main als basegns da la famiglia e da las pussaivladdas persunalas e finanzialas. Sco contribuziun al mantegniment da la famiglia quintan tant prestaziuns en daners sco er la laver da tegnairchasa, l'assistenza dals uffants e, per quant che quai è necessari, la collavoraziun en la professiun u il mastergn da la consorta resp. dal consort.

Sche be ina persona s'occupa dal tegnairchasa e dals uffants na po ella per regla betg suprider in'attività da gudogn. Ella ha perquai il dretg d'in import adequat en daners a sia libra disposiziun. Quest import paja la consorta resp. il consort ad ella.

Dretg dals bains matrimonials e dretg d'ierta

L'uschenumnà stadi dals bains fixescha d'ina vart co che la dunna e l'um utilischan ed administreschan lur bains da facultad durant la lètg, da l'autra vart fixe-

scha el co las facultads ed ils respargns vengan repartids en cas da mort u divorzi. La lescha conuscha traiss stadi dals bains tranter ils quals ils consorts pon tscherner in: la participaziun a l'acquist, la cumianza dals bains e la separaziun dals bains.

Tar la participaziun a l'acquist han la dunna e l'um da princip facultads separadas. Tar la schliaziun dal stadi dals bains dentant, spezialmain en cas da mort u divorzi, vegn quintà ensem l'acquist – quai èn ils respargns ch'els han fatg durant la lètg. Da questa summa vegn ina mesada bunifitgada a la dunna e l'autra mesada a l'um. Tar la cumianza dals bains datti traiss facultads: Ina che tutga a la dunna, ina che tutga a l'um ed ina ch'appartegna a domadus. Tge che vegn quintà tar ils bains communabels vegn regla en il contract matrimonial. En cas da schliaziun dal stadi dals bains vegn repartida la facultad communabla. Tar la separaziun dals bains na datti betg ina facultad communabla. Domadus consorts restan durant la lètg ed er en cas da schliaziun dal stadi dals bains proprietaris sulets da lur facultads e da lur respargns. Er quest stadi dals bains sto vegn fixà cun in contract matrimonial. Sche la consorta ed il consort na fan berg in contract matrimonial vala en lur lètg tenor lescha la participaziun a l'acquist.

Il dretg d'ierta reglementescha tgi ch'erta e co il relach vegn repartù tran-

tertran traiss uschenumnads tscheps. Parents da l'emprim tschep èn ils uffants e biadis; parents dal segund tschep èn ils geniturs, ils fragliuns e lur descendants; parents dal terz tschep èn ils tats e tattas e lur descendants, damai las ondas ed augs, curisinas e curisins. Cun in testament decida ina persona che ses relach duai veginir repartù auter che previs en la lescha. Uschia po ella conceder per exemplu al consot daplì che previs en la lescha u era favurisar personas che n'avesan uschiglio betg il dretg d'ierta, sco per exemplu enconuschiens ed amis. Il testament dastga veginir midà, abrogà u remplazzà cun in nov da tut temp.

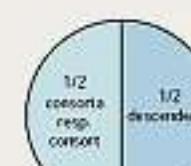
Il divorzi

Il dretg da divorzi regla la schliaziun da la lètg e las consequenzas dal divorzi. Sch'il consorts è perencletgs da sa separar, pon els far la dumonda da divorzi da tut temp communablamain avant dretgira. Sch'i reussecha ad els da sa cunvegnir davart tut las consequenzas dal divorzi, preschentan els ina cunvegna correspontente e declaran ch'els van d'accord davart las consequenzas economicas. Plinavant ston els suttametter propostas communablas concernent ils uffants. Silsunter vegnan els tadtads da la dretgira tant communablamain sco er separadament. Sche quella è persvasta ch'il divorzi vegna giavischà or da libra volunt-

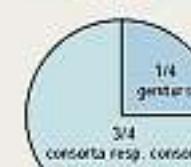

Las parts d'ierta legalas, las parts legitimas e disponiblas (senza testament o contract d'ierta).

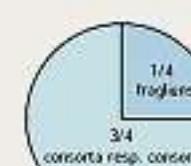
La defuncta resp. il defunct lascha enavos il consort resp. la consorta e descendants:

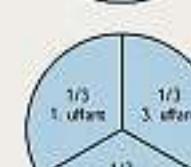
La defuncta resp. il defunct lascha enavos il consort resp. la consorta e ses geniturs:

La defuncta resp. il defunct lascha enavos il consort resp. la consorta e fragliuns:

La defuncta era valva u divorziada, il defunct era valv u divorzi e lascha enavos traiss uffants:

Las parts d'ierta legalas (senza testament), las parts legitimas e disponiblas (cun testament).

ter la consorta surviventa u il consort survivent e las ulteriuras ertavlas ed ils ulterius ertavlas. Tar la mort d'ina persona va tut sia facultad inclusiv ils davets a las ertavlas ed als ertavlas. Questa facultad, l'uschenumnà relasch, tutga l'emprim a tut ils ertavlas ensem.

Quels pon disponer da princip be communablamain da quel e furman perquai ina cumianza d'ertavlas. Per ch'il relach possia vegnir eruì, sto vegn fatg l'emprim il rendaquit dal dretg dals bains. Uschespert che sia dimensioni e las singulas parts d'ierta èn fixadas po l'ierta vegnir repartida tranter las ertavlas ed ils ertavlas.

Sch'i n'è betg vegni fatg in testament u in contract matrimonial fin la mort fixescha la lescha tgi ch'erta. Il consot resp. la consorta han tenor lescha adina il dretg d'ertar. Il dretg d'ierta dals ulterius commembers da famiglia dependa dal grad da parentella. I vegn differenziati

ad suenter ponderaziuns intensivas, proclamescha ella il divorzi.

Sch'i persona va d'accord davart il divorzi dentant betg davart sias consequenzas declera ella che la dretgira duaja giuditgar ils puncts disputaivels. Sch'il consorts na cunvegnan betg davart il divorzi, pon els purtar plant sin divorzi, premess ch'els han vivi separadament da pi dus onns il mument da l'inoltrazion dal plant.

La preschentaziun:

Departament federal da giustia e polizia. Dretg matrimonial e dretg d'ierta. In manual per spus e consorts. Berna 2000.

Daplì informaziuns:

chattà.ch/?hiid=135
www.chattà.ch